

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Мета, основні завдання та предмет дисципліни

Соціологія – це наука про загальні і специфічні закони і закономірності розвитку і функціонування соціально-економічних систем, механізми дії і форми прояву цих законів і закономірностей в діяльності осіб, соціальних груп, спільнот, класів, народів. Важливу роль займає соціологія в дослідженнях сучасної економіки та бізнесу.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи соціально-економічних досліджень» є ознайомлення студентів з основними методологічними принципами соціально-економічних досліджень, його понятійним апаратом, а також набуття ними практичних навичок роботи зі збору й аналізу відповідних емпіричних даних.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Основи соціально-економічних досліджень» є вивчення основних особливостей використання соціологічних досліджень в економіці та бізнесі, зокрема в Україні; знайомство зі структурою і процесом проведення соціально-економічних досліджень; вивчення методів збору та аналізу інформації соціально-економічного характеру.

Предметом (що буде вивчатися) дисципліни є методика проведення соціально-економічних досліджень з використання сучасних пакетів прикладних програм на ПК.

Мова викладання: українська

Протяжність: 1 семестр

Семестровий контроль: залік

Вимоги до початку навчання: бажання вчитися й логічне та критичне мислення

2. Професійні компетенції, очікувані результати навчання

Мотивація (чому це цікаво/треба вивчати?):

Соціально-економічні дослідження безпосередньо пов'язані з аналізом, описом і оцінкою проблем, соціальних і економічних фактів і явищ, що відбуваються в суспільстві, окремих групах і спільнотах. Для здійснення таких досліджень потрібно знати і вміти використовувати спеціальні методи. Затребуваність в соціально-економічних дослідженнях в умовах сьогодення не підлягає сумніву.

В процесі опанування навчальної дисципліни здобувач вищої освіти набуває таких загальних та професійних компетентностей:

Загальні компетентності (що важливо для особистого розвитку):

- здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності (як можна користатися набутими знаннями і вміннями):

- здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях;
- здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати;
- здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів;
- здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин;
- здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію;
- здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення;
- здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Очікувані результати навчання (чому можна навчитися):

- розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем;
- застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади);
- вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;
- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники;
- визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку;
- демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;
- виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків;

- використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів;

- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;

- показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення;

- демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

3. Тематичний план дисципліни

Тема 1. Виникнення і розвиток соціології бізнесу. Суб'єкти підприємницької діяльності та соціально-економічні функції бізнесу. Бізнес у перехідному суспільстві: основні соціально-економічні ознаки

Тема 2. Програма і етапи дослідження. Основні теоретичні процедури. Основні дослідницькі стратегії

Тема 3. Вибірковий метод в соціологічних дослідженнях. Збір, обробка і аналіз даних

Тема 4. Аналіз існуючих даних (документів)

Тема 5. Спостереження

Тема 6. Масове опитування. Інтерв'ю і анкетування

Тема 7. Експеримент

Тема 8. Спеціалізовані методики в соціологічних дослідженнях

Тема 9. Поняття вимірювання. Елементарні поняття статистики та графічна інтерпретація емпіричних залежностей

Тема 10. Середні величини і характеристики розсіяння значень ознаки. Статистичні взаємозв'язки та їх аналіз

4. Дисципліна викладається: кафедрою економічної кібернетики

5. Викладацький склад

Юськів Б.М., доктор політичних наук, кандидат економічних наук

6. Основна література:

- Ганін В.І., Ганіна Н.В., Гурова К.Д. Методологія соціально-економічного дослідження. К.: Центр учбової літератури, 2008. 224 с.

- Паніотто В.І., Максименко В.С., Харченко Н.М. Статистичний аналіз соціологічних даних. К.: Вид. дім «КМ Академія», 2004. 270 с.

7. Інформаційне забезпечення

Навчальні матеріали, наукові статті, завдання та кейси виконання завдань, інтернет-сайт з інформаційними матеріалами, завданнями і тестові завданнями в системі управління навчанням Moodle, пакет статистичних обчислень SPSS.